

UCHWAŁA NR 1451/2022
ZARZĄDU POWIATU WODZISŁAWSKIEGO

z dnia 5 października 2022 r.

**w sprawie zatwierdzenia programu działalności Powiatowego Ośrodka
Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim**

Działając na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 249)

**Zarząd Powiatu Wodzisławskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1. Zatwierdza się program działalności Powiatowego Ośrodka Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim, o treści jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Ośrodka Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr 812/2021 Zarządu Powiatu Wodzisławskiego z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie zatwierdzenia programu działalności Powiatowego Ośrodka Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU

mgr Leszek Bizoń

Załącznik do uchwały Nr 1451/2022
Zarządu Powiatu Wodzisławskiego
z dnia 5 października 2022 r.

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI

POWIATOWEGO OŚRODKA WSPARCIA PERŁA

W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM

Wodzisław Śląski, wrzesień 2022 r.

I. Informacje ogólne.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim jest jednostką organizacyjną Powiatu Wodzisławskiego. Został utworzony na podstawie Uchwały Nr XXXIV/360/2001 Rady Powiatu Wodzisławskiego z dnia 29 października 2001r. Jest domem typu A i zapewnia wsparcie o charakterze pobytu dziennego dla 30 osób przewlekle psychicznie chorych. Działa 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7³⁰ – 15³⁰. Misją Ośrodka jest tworzenie i udzielanie oparcia społecznego dla osób, które z powodu choroby psychicznej doświadczają poważnych trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, zatrudnieniu oraz sprawach bytowych. Ośrodek umożliwi osobom z zaburzeniami psychicznymi wszechstronny rozwój, zapewniając potrzebną opiekę i pomoc. Stwarza tym samym miejsce, dające poczucie bezpieczeństwa, akceptacji oraz braku izolacji społecznej.

II. Cele funkcjonowania Powiatowego Ośrodka Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim.

1. Celem głównym Ośrodka jest:
 - 1) podtrzymywanie efektów leczenia psychiatrycznego oraz terapii,
 - 2) rozwijanie umiejętności potrzebnych do jak najbardziej samodzielnego życia a także budowanie poczucia własnej wartości,
 - 3) rozwijanie sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Cele główne będą realizowane poprzez następujące cele szczegółowe:
 - 1) zapobieganie izolacji oraz wykluczeniu społecznemu uczestników Ośrodka,
 - 2) przywrócenie uczestnikom w miarę możliwości sprawności psychofizycznej,
 - 3) wzrost funkcjonowania w codziennym życiu poprzez m.in. kształtowanie samodzielności rozumianej jako zdolność do samoobsługi i wykonywania prostych czynności dnia codziennego,
 - 4) wzrost funkcjonowania w zakresie umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
 - 5) nabycie umiejętności w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego,
 - 6) wsparcie w zakresie udzielenia pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
 - 7) integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym w tym z rodzinnym oraz instytucjonalnym,
 - 8) współpracę z rodzinami poprzez m.in. udzielanie wsparcia rodzinom w przezwyciężaniu ich trudnych sytuacji życiowych, angażowanie ich w terapię,
 - 9) nabycie umiejętności przygotowujących do podjęcia zatrudnienia.

III. Formy wsparcia realizowane przez Powiatowy Ośrodek Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim z wykorzystaniem dostępnej infrastruktury.

1. Ośrodek w ramach swojej działalności zapewnia:
 - 1) udział w zajęciach wspierająco – aktywizujących stanowiących podstawową formę wsparcia, w wymiarze co najmniej przez 6 godzin dziennie. Pozostały czas przeznaczony jest na przygotowanie się do zajęć, uzupełnienie dokumentacji, czynności porządkowe oraz inne czynności organizacyjne,
 - 2) bezpieczne i higieniczne warunki pobytu,
 - 3) możliwość spożywania gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego,
 - 4) możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji psychiatrycznych, zachowując prawo do wyboru swojego lekarza prowadzącego,
 - 5) możliwość uczestnictwa absolwentów Ośrodka oraz osób oczekujących w kolejce w zajęciach klubowych,
 - 6) możliwość uczestnictwa rodzin oraz najbliższego otoczenia uczestników w grupie wsparcia.

2. Zajęcia wspierająco- aktywizujące.

Ośrodek realizuje usługi zgodnie z zapisami Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Każdy uczestnik zostaje objęty wsparciem przez indywidualnego terapeutę. Terapeuta w porozumieniu z zespołem wspierająco- aktywizującym oraz uczestnikiem bądź jego opiekunem prawnym, przygotowuje indywidualny plan postępowania wspierająco- aktywizującego. Plan ten każdorazowo dostosowany jest do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestnika. Terapeuta na bieżąco dokumentuje przebieg wsparcia wspierająco- aktywizującego danego uczestnika.

Ośrodek świadczy usługi w formie zajęć grupowych lub indywidualnych w odpowiednio przygotowanych do tego pomieszczeniach, które odbywają się zgodnie z zaplanowanym rocznym planem pracy Ośrodka oraz tygodniowym planem pracy z uwzględnieniem indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego każdego uczestnika

Zajęcia wspierająco- aktywizujące realizowane są m.in. poprzez:

- 1) **trening funkcjonowania w codziennym życiu:**
 - a) **trening nauki higieny i dbania o wygląd zewnętrzny** w ramach którego uczestnicy uczą się m.in. dbałości o swój estetyczny i schludny wygląd, dbania o czystość bielizny osobistej, odzieży, wyprasowanego ubrania, prawidłowego doboru ubrania i obuwia do temperatury, pogody i pory roku, utrwalają zachowania prozdrowotne poprzez nabywanie właściwych nawyków higienicznych, nauki estetycznego i higienicznego korzystania z toalety, mycia rąk przed i po posiłku, prawidłowego szczotkowania zębów, dbałości o paznokcie i włosy,

- b) **trening kulinarny**, w ramach którego uczestnicy nabywają umiejętności z zakresu estetycznego przygotowywania i spożywania posiłków, nakrywania i podawania do stołu, kulturalnego zachowania się przy stole, poznawania przepisów kulinarnych. Trening polega także na przygotowywaniu prostych potraw, pieczeniu ciast, doborze artykułów spożywczych, sprawdzaniu terminów przydatności do spożycia używanych artykułów spożywczych, zasad zdrowego odżywiania się, bezpiecznej obsługi sprzętu AGD, nauce utrzymania porządku i czystości w miejscu przygotowywania i spożywania posiłku, uczenia nawyku potrzeby mycia naczyń,
 - c) **trening umiejętności praktycznych** polegający na podtrzymaniu bądź udoskonaleniu nabytych umiejętności w zakresie prostych czynności porządkowych. Trening obejmuje m.in. naukę dbania o czystość i porządek wokół ośrodka i swojego otoczenia, naukę prania i prasowania oraz doboru i dozowania środków czystości. Trening realizowany jest także w formie ergoterapii polegającej na realizacji czynności porządkowych i pielęgnacyjnych ogrodu tj. np.: pielenie, sadzenie, grabienie liści, przycinanie krzewów, posługiwanie się narzędziami ogrodniczymi,
 - d) **trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi** polegający na nauce i utrwalaniu nominałów banknotów oraz rozpoznawania wartości pieniądza, orientacji w cenach, negocjowaniu cen zakupywanego towaru, nauce gospodarowania pieniędzmi, dokonywaniu obliczeń, planowaniu i przygotowaniu listy najpotrzebniejszych artykułów, nauce samodzielności w dokonywaniu zakupów. Uczestnicy nabywają umiejętności racjonalnego planowania wydatków, oszczędzania oraz samodzielnego dysponowania swoimi finansami,
- 2) **trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów**, który kształtuje umiejętności nawiązywania i utrzymywania kontaktów, samodzielności w myśleniu i wypowiedaniu się, współpracy w grupie i relacjach partnerskich, rozwija cechy moralne, uczy radzić sobie z konfliktami w grupie, pokazuje mocne strony (np. poprzez trening komunikacji, asertywności, grupę dyskusyjną, muzykoterapię). Trening ten realizowany jest także poprzez spotkania społeczności, które mają za zadanie dostarczyć wiedzy i umiejętności z zakresu przestrzegania zasad, umiejętności swobodnego wyrażania swoich myśli, nauki przyjmowania nowych ról społecznych, jasnego i chętnego komunikowania o problemach i trudnościach,
- 3) **trening umiejętności komunikacyjnych**, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej,
- 4) **trening umiejętności spędzania czasu wolnego**, który obejmuje umiejętne zarządzanie czasem wolnym z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań poprzez zachęcanie uczestników do aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego przy realizacji własnych pasji i zainteresowań poszerzający zakres umiejętności. Trening realizowany jest m.in. poprzez zabawoterapię, która

wspomaga proces socjalizacji, usprawnia ruchowo, kształtuje umiejętności uzewnętrzniania przeżyć i doznań oraz zajęcia kulturalno- oświatowe (wyjścia do kina, muzeum, wystawy oraz udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych). Trening wzmocniony zostanie relaksacją, która wycisza organizm, pozwala uzyskać stan odprężenia przy odpowiedniej muzyce,

- 5) **poradnictwo psychologiczne**, które realizowane jest poprzez indywidualne rozmowy z uczestnikami oraz psychoedukację, która ma za zadanie uświadomić uczestnikom oraz osobom najbliższym czym jest choroba, na czym polega, jak sobie z nią radzić, jak pomóc oraz uświadomić objawy zwiastunowe choroby, dostarczyć wiedzy o lekach i ich działaniu,
- 6) **pomoc w załatwianiu spraw urzędowych** polegającą głównie na rozwiązywaniu problemów dnia codziennego w sferze rodzinnej, bytowej, urzędowej, mieszkaniowej i zdrowotnej. Trening będzie opierał się m.in. na nabyciu umiejętności samodzielnego załatwiania spraw urzędowych, wypełniania dokumentów, prowadzeniu rozmów z urzędami, nauce pisania i redagowania pism, kompletowanie dokumentacji, wysyłania dokumentów pod wskazany adres,
- 7) **pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych**, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia,
- 8) **niezbędną opiekę**,
- 9) **terapię ruchową**, w tym: zajęcia sportowe, turystykę i rekreację,
- 10) **inne formy postępowania** przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

Część zajęć prowadzona jest 5 razy w tygodniu, np.: trening funkcjonowania w codziennym życiu: trening kulinarny, społeczność, trening umiejętności praktycznych. Systematycznie odbywają się również zajęcia artystyczne, relaksacja, zajęcia z zakresu muzykoterapii oraz biblioterapii. Pozostałe formy terapii prowadzone są w czasowych blokach tematycznych, a ich intensywność uzależniona jest od zapotrzebowania społeczności uczestników.

3. Infrastruktura Ośrodka.

Wsparcie na rzecz uczestników Ośrodka realizowane jest w następujących pomieszczeniach:

- a) **pomieszczenie kuchenne pełniące funkcję pracowni kulinarnej** – wyposażone w niezbędne meble oraz sprzęt gospodarstwa domowego tj. lodówka, piec indukcyjny z piekarnikiem, zmywarka gastronomiczna, robot kuchenny, czajnik bezprzewodowy, mikrofalówka, lampa do naświetlania jaj, okap oraz wszelkie akcesoria kuchenne niezbędna do prawidłowej realizacji treningu kulinarnego,
- b) **jadalnia** - wyposażona w stoły, krzesła, kanapę, witrynę, komodę, TV, odtwarzacz CD, służąca także jako sala do terapii zajęciowej,

- c) **pokój wyciszeń** -przeznaczony do indywidualnego poradnictwa - wyposażony w kanapę, stolik, fotele, szafkę,
- d) **pomieszczenie wielofunkcyjne 1** - wyposażone m.in. w stoły, krzesła, maszyny do szycia, deskę do prasowania, żelazko, materiały do terapii zajęciowej,
- e) **pomieszczenie wielofunkcyjne 2** – wyposażone m.in. w stoły, krzesła, szafy oraz wszelkie niezbędne materiały do terapii zajęciowej,
- f) **pomieszczenie wielofunkcyjne 3** - wyposażone m.in. w kanapę wypoczynkową, stół, krzesła, szafkę, odtwarzacz CD,
- g) **pomieszczenie wielofunkcyjne 4** - wyposażone w duży komplet wypoczynkowy, stół, szafki, dwa stanowiska komputerowe wraz z dostępem do Internetu, drukarkę,
- h) **sala ogólna** -umożliwiająca spotkanie się uczestników zajęć i ich rodzin, pełniąca także pomieszczenie do terapii ruchowej - wyposażona w fotele, szafkę, stolik, stół, odtwarzacz CD, tablicę flipchart, monitor, materace gimnastyczne rehabilitacyjne, keyboard, TV, gitarę,
- i) **pomieszczenie do prac ceramicznych**- wyposażone w piec ceramiczny, zmywarkę, niezbędne meble.

IV. Praca Zespołu wspierająco- aktywizującego.

Zespół wspierająco- aktywizujący stanowią osoby wskazane w Regulaminie organizacyjnym Powiatowego Ośrodka Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim. Skład zespołu może zmieniać się w zależności od sytuacji zatrudnieniowej. Zmiana taka wymaga ujęcia w w/w regulaminie oraz zatwierdzenia przez Wojewodę Śląskiego oraz Zarząd Powiatu Wodzisławskiego.

Zatrudniona w Ośrodku kadra zapewnia wskaźnik zatrudnienia w zespole wspierająco- aktywizującym na poziomie odpowiednim dla środowiskowego domu samopomocy typu A.

Główne zadania zespołu wspierająco- aktywizującego polegają na:

- 1) organizacji codziennych zajęć wspierająco- aktywizujących dla uczestników Ośrodka,
- 2) prowadzeniu indywidualnych oraz grupowych treningów, zajęć aktywizujących, integracyjnych,
- 3) prowadzeniu dokumentacji indywidualnej oraz zbiorczej,
- 4) dokonywanie oceny postępów w realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego uczestników,
- 5) współpracy z rodzinami, opiekunami prawnymi uczestników, osobami bliskimi oraz instytucjami.

V. Współpraca z rodzinami, opiekunami prawnymi i innymi osobami bliskimi.

Zakres współpracy obejmuje m.in.:

- 1) poradnictwo,
- 2) pomoc w poznaniu, rozumieniu i zaakceptowaniu potrzeb uczestnika,
- 3) pomoc w poszukiwaniu rozwiązań narastających problemów rodzinnych, pokierowanie do odpowiednich instytucji,
- 4) udzielanie informacji o aktualnych problemach i postępach w zakresie terapii uczestnika,
- 5) organizowanie grupy wsparcia dla rodzin (w zależności od potrzeb).

VI. Współpraca z innymi podmiotami.

W celu zapewnienia integracji społecznej uczestników, Ośrodek prowadzi współpracę z:

- 1) rodzinami, opiekunami i innymi osobami bliskimi,
- 2) ośrodkami pomocy społecznej oraz powiatowym centrum pomocy rodzinie,
- 3) poradniami zdrowia psychicznego, szpitalem psychiatrycznym i innymi zakładami opieki zdrowotnej,
- 4) powiatowym urzędem pracy,
- 5) organizacjami pozarządowymi,
- 6) kościołami i związkami wyznaniowymi,
- 7) ośrodkami kultury i organizacjami kulturalno-rozrywkowymi,
- 8) placówkami oświatowymi, innymi jednostkami świadczącymi usługi dla osób niepełnosprawnych, w tym m.in: warsztatami terapii zajęciowej, zakładami aktywizacji zawodowej,
- 9) innymi osobami lub podmiotami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników.

VII. Efekty oddziaływań terapeutycznych uczestników.

Ocena efektów oddziaływań terapeutycznych uczestników dokonywana jest przez zespół wspierająco – aktywizujący na podstawie prowadzonej dokumentacji indywidualnej oraz zbiorczej. Zespół ten spotyka się w zależności od potrzeb. Nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy dokonuje omówienia realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco- aktywizującego i osiągniętych rezultatów, a także podejmuje decyzje o możliwości ich modyfikacji. W przypadku osiągnięcia przez uczestnika poziomu samodzielności umożliwiającego uczestnictwo w innych formach wsparcia, zespół wspierająco- aktywizujący wnioskuje do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim o umożliwienie uczestnikowi korzystania z innych form wsparcia w celu kontynuacji procesu usamodzielnienia.

Realizacja indywidualnego planu postępowania wspierająco- aktywizującego ma docelowo wpłynąć na:

- 1) wzrost samooceny oraz poczucia własnej wartości,

- 2) wzrost funkcjonowania w codziennym życiu poprzez m.in. kształtowanie samodzielności rozumianej jako zdolność do samoobsługi i wykonywania prostych czynności dnia codziennego,
- 3) wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (m.in. poprzez nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków),
- 4) nabycie umiejętności w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego,
- 5) wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- 6) nabycie umiejętności rozpoznawania zwiastunów choroby, poszukiwania pomocy w placówkach świadczących usługi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 7) integrowanie uczestników z środowiskiem rodzinnym, lokalnym oraz instytucjonalnym,
- 8) nabycie umiejętności przygotowujących do podjęcia zatrudnienia.

Z prowadzonej działalności Ośrodek corocznie opracowuje sprawozdanie, w którym umieszcza w szczególności informacje dotyczące:

- 1) form i efektów prowadzonej działalności,
- 2) zasobów ośrodka, przeznaczonych na jego funkcjonowanie, w tym w zakresie:
 - a) środków finansowych z budżetu wojewody, a także innych pozyskanych na działalność bieżącą lub wydatki inwestycyjne,
 - b) liczby pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony i na czas określony w podziale na stanowiska pracy,
- 3) ogólnej liczby uczestników, którzy opuścili Ośrodek, wraz z podaniem przyczyn odejścia,
- 4) średniej liczby uczestników poszczególnych zajęć w ciągu roku,
- 5) współpracy z podmiotami wymienionymi w § 21 Rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy i jej efektach,
- 6) oceny realizacji zadań i ewentualne wnioski, w tym informacje o planowanych zmianach w zakresie funkcjonowania Ośrodka.

VII. Przyjęte kierunki rozwoju Powiatowego Ośrodka Wsparcia PERŁA w Wodzisławiu Śląskim.

Dla prawidłowego funkcjonowania Ośrodka niezbędne jest podejmowanie następujących działań:

- 1) stałego podnoszenia kwalifikacji przez kadrę Ośrodka poprzez udział w szkoleniach,
- 2) rozwijanie współpracy z rodzinami uczestników oraz środowiskiem lokalnym,
- 3) współpraca z organizacjami pozarządowymi, służbami i instytucjami działającymi na rzecz integracji społecznej uczestników,
- 4) angażowanie uczestników w działalność Ośrodka,
- 5) inicjowanie działań zmierzających do rozszerzenia form zajęć wspierająco – aktywizacyjnych poprzez:

- a) organizowanie zajęć klubowych dla absolwentów Ośrodka oraz osób oczekujących w kolejce na przyjęcie,
- b) uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, konkursach, przeglądach, festiwalach, wycieczkach,
- c) organizowanie integracyjnych spotkań okolicznościowych,
- d) organizowanie grupy wsparcia dla rodzin oraz osób z otoczenia,
- e) współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- f) organizowanie dni otwartych Ośrodka, warsztatów, spotkań mających na celu m.in. przybliżyć tematykę promującą zdrowie psychiczne.